

UVOL'NENÉ ÚLOHY

NA TRHOVISKU

2,75 zedov za kg

22 zedov za 10kg debničku

Otázka 2: NA TRHOVISKU

Cenovo sa viac oplatí kúpiť rajčiny v debničke ako rajčiny vo voľnom predaji.

Napište argument, ktorý podporuje toto tvrdenie.

.....

.....

.....

Charakteristika otázky:

Formát otázky:	s tvorbou odpovede
Opis:	rozpoznať hodnotu porovnaním cien za jednotku
Obsah:	peniaze a finančné transakcie
Postup:	analýza informácií vo finančnom kontexte
Kontext:	domácnosť a rodina
Obťažnosť:	úroveň 2 finančnej gramotnosti (459 bodov)

Hodnotenie otázky 2

Správna odpoveď

Explicitne alebo implicitne rozpoznať, že cena za kilogram rajčín v debničke je nižšia ako cena za kilogram rajčín vo voľnom predaji.

- Je to 2,75 zeda za kilogram voľných rajčín, ale iba 2,2 zeda za kilogram rajčín v debničke.
- Je to iba 2,20 za kg v debničke.
- Pretože 10 kg voľných rajčín by stálo 27,50 zeda.
- Za každý 1 zed, ktorý zaplatíme, kúpime viac kilogramov.
- Voľné rajčiny stoja 2,75 za kg, ale rajčiny v debničke stoja 2,2 za kg.
- Jeden kg je lacnejší. [*Uznať zovšeobecnenie.*]
- Jedna rajčina je lacnejšia. [*Uznať predpoklad, že rajčiny sú rovnakej veľkosti.*]
- Za zed dostanete viac rajčín. [*Uznať zovšeobecnenie.*]

Nesprávna odpoveď

Iné odpovede.

- Debnička má vždy lepšiu cenu. [*Chýba vysvetlenie.*]
- Dostanete viac za menej. [*Nejasné.*]
- Nakupovať vo veľkom je lepšie.
- Cena za kilogram je iná. [*Nenaznačuje, že cena za rajčiny v debničke je nižšia.*]

Chýbajúca odpoveď.

Komentár otázky 2:

Táto otázka vyžaduje od žiakov, aby analyzovali zadané informácie v súvislostiach bežných pre 15-ročných žiakov. Od žiakov sa vyžaduje logické porovnanie ceny paradajok v balení v debničke s cenou vo voľnom predaji a vysvetliť, ktorá možnosť poskytne najlepšiu cenu. Žiaci svoje tvrdenie môžu vysvetliť v podobe slovnej odpovede, alebo podporiť svoju myšlienku vo forme kvantitatívnych informácií použitím ceny (zed) a množstva (kilogram).

V otázke sa používa imaginárna menová jednotka – Zed. PISA úlohy sú často umiestňované do fiktívnej krajiny Zedland, kde je jednotkou meny práve zed. Táto imaginárna mena bola zavedená za účelom zlepšenia porovnateľnosti medzi krajinami a jej použitie je vysvetlené na začiatku testu.

Nákup potravín je pre 15-ročných žiakov známa a bežne sa vyskytujúca situácia ich každodenného života. Táto otázka hodnotí ako žiaci interpretujú a používajú finančné a číselné informácie na vysvetlenie ich úsudku založeného na proporciálnom odôvodnení a jednoduchých základných číselných operáciách (násobenie a delenie). Nákup tovaru je všeobecne zaradený do obsahovej oblasti peniaze a transakcie. Aby žiak získal bod za správne zodpovedanie tejto otázky, musí preukázať, že porovnával dva spôsoby nákupu paradajok použitím porovnania na danú jednotku. Otázka patrí do úrovne 2 finančnej gramotnosti.

Otázka 3: NA TRHOVISKU

Kúpa debničky rajčín môže byť pre niektorých ľudí zlé finančné rozhodnutie.

Vysvetlite prečo.

.....

.....

Charakteristika otázky:

Formát otázky:	s tvorbou odpovede
Opis:	rozpoznať, že nákup vo veľkom môže byť nehospodárny
Obsah:	peniaze a finančné transakcie
Postup:	vyhodnotenie finančných otázok a problémov
Kontext:	domácnosť a rodina
Obťažnosť:	úroveň 1 finančnej gramotnosti (398 bodov)

Hodnotenie otázky 3

Správna odpoveď

Súvisí s plytvaním, ak nepotrebujeme veľké množstvo rajčín.

- Rajčiny môžu zhniť skôr, ako ich všetky spotrebujeme.
- Pretože možno nebudete potrebovať 10 kg rajčín.
- Rajčiny na dne debničky môžu byť zlé, takže je to plytvanie peniazmi.

ALEBO

Súvisí s myšlienkou, že niektorí ľudia si nemôžu dovoliť kupovať vo veľkom z finančných dôvodov.

- Možno si nemôžete dovoliť kúpiť celú debničku.
- Musíte minúť 22 zedov (namiesto 2,75 alebo 5,50 za 1 alebo 2 kg) a možno nebudete mať na to peniaze.
- Ak kúpite debničku rajčín, budete sa musieť zaobísť bez niečoho iného, čo potrebujete.

Nesprávna odpoveď

Iné odpovede.

- Je to zlý nápad.
- Niektorí ľudia nemajú radi rajčiny. [Irrelevantné.]

Chýbajúca odpoveď.

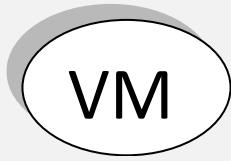

Komentár otázky 3:

Táto otázka vyžaduje od žiakov, aby vyhodnotili dané informácie v súvislostiach s finančným rozhodovaním o nákupe v situácii bežne známej 15-ročným žiakom. Otázka skúma, či si žiaci uvedomujú, že nákup vecí vo veľkých množstvách môže byť plytvaním, ak ich nepotrebujú, alebo môže byť tiež nevýhodné z dôvodu okamžitého investovania vyššieho množstva peňazí v krátkom čase. Žiaci musia vyhodnotiť konkrétny zadaný problém z finančného hľadiska a vysvetliť prečo to tak je na základe kvantitatívnych informácií o cene a váhe. Na získanie plného kreditu (1 bod) žiak musí dať vysvetlenie, že nákup veľkého množstva paradajok, aj keď za menšiu cenu, nemusí byť vždy dobrým rozhodnutím pre niektorých ľudí. Otázka patrí do úrovne 1 finančnej gramotnosti.

FAKTÚRA

Simona dostala mailom túto faktúru.

Veselá Móda

Simona Johalová
Vajanského 29
3122 Kenovce
Zedland

Faktúra
Číslo faktúry: 2034
Dátum vystavenia: 28. február

Veselá Móda
Malinová 498
2090 Brestovo
Zedland

Označenie	Názov tovaru	Množstvo	Cena za kus	Celková suma (bez DPH)
T011	tričko	3	20	60 zedov
J023	džínsy	1	60	60 zedov
S002	šál	1	10	10 zedov

Celková suma bez DPH: 130 zedov
DPH 10 %: 13 zedov
Poštovné: 10 zedov
Celková suma s DPH: 153 zedov
Uhradené: 0 zedov

Celková suma na úhradu: 153 zedov
Dátum splatnosti: 31. marec

Otázka 1: FAKTÚRA

Prečo poslali Simone túto faktúru?

- A Pretože Simona musí zaplatiť peniaze Veselej Móde.
- B Pretože Veselá Móda musí zaplatiť peniaze Simone.
- C Pretože Simona zaplatila peniaze Veselej Móde.
- D Pretože Veselá Móda zaplatila peniaze Simone.

Charakteristika otázky

Formát otázky:	s výberom odpovede
Opis:	poznať účel faktúry
Obsah:	peniaze a finančné transakcie
Postup:	identifikácia finančných informácií
Kontext:	jednotlivec (osobné financie)
Obťažnosť:	úroveň 1 finančnej gramotnosti (360 bodov)

Hodnotenie otázky 1

Správna odpoveď

A Pretože Simona musí zaplatiť peniaze Veselej Móde.

Nesprávna odpoveď

Iné odpovede.

Chýbajúca odpoveď.

Komentár otázky 1

Táto jednoduchá otázka s výberom odpovede vyžaduje od žiakov rozumieť významu finančného dokumentu – faktúry, a v kontexte osobných financií poznať jeho účel. Otázky týkajúce sa vysvetlenia významu finančných dokumentov sú zvyčajne zaraďované do obsahovej oblasti peniaze a finančné transakcie. Od žiakov sa vyžaduje, aby určili požadované finančné informácie tým, že preukážu základné vedomosti o faktúre. Táto otázka sa nachádza na úrovni 1 finančnej gramotnosti.

Otázka 2: FAKTÚRA

Koľko účtuje Veselá Móda za doručenie oblečenia?

Poplatok za doručenie v zedoch:

Charakteristika otázky

Formát otázky:	s tvorbou odpovede
Opis:	zistiť cenu za poštovné na faktúre
Obsah:	peniaze a finančné transakcie
Postup:	identifikácia finančných informácií
Kontext:	jednotlivec (osobné financie)
Obťažnosť:	úroveň 2 finančnej gramotnosti (461 bodov)

Hodnotenie otázky 2

Správna odpoveď

10

- desať
- Dasat [*Pravopisne nesprávne napísaná správna číselná hodnota.*]

Nesprávna odpoveď

Iné odpovede.

Chýbajúca odpoveď.

Komentár otázky 2

Táto otázka s krátkou tvorbou odpovede vyžaduje od žiakov, aby na faktúre za oblečenie dokázali nájsť náklady za doručenie. Je to konkrétna otázka s explicitne uvedenou informáciou v zadaní. Aby žiak na túto otázku správne odpovedal, musí nájsť príslušnú informáciu a následne prejaviť porozumenie, že poštovné je vyjadrené vo forme poplatkov za doručenie. Otázka je príkladom situácie, s ktorou sa môžu žiaci často stretnúť v dospelosti. Zatiaľ čo výpočet nie je nutný, od žiakov sa vyžaduje nájdenie číselného údaja: náklady na poštovné. Táto otázka sa nachádza na úrovni 2 finančnej gramotnosti.

Otázka 3: FAKTÚRA

Simona si všimla, že Veselá Móda urobila vo faktúre chybu.

Simona si objednala a dostala dve tričká, **nie** tri.

Poštovné je fixný poplatok.

Aká bude na faktúre celková suma na úhradu?

Celková suma v zedoch:

Charakteristika otázky

Formát otázky:	s tvorbou odpovede
Opis:	zistiť na faktúre celkovú sumu na úhradu s prihliadnutím na viacero okolností (alebo ukázať potrebný postup)
Obsah:	peniaze a finančné transakcie
Postup:	pochopenie a uplatnenie vedomostí o financiách
Kontext:	jednotlivec (osobné financie)
Obťažnosť:	úroveň 5 finančnej gramotnosti – úplne správna odpoveď (660 bodov) úroveň 3 finančnej gramotnosti – čiastočne správna odpoveď (547 bodov)

Hodnotenie otázky 3

Úplne správna odpoveď

131

- stotridsaťjeden
- Sto tricať jedna [Pravopisne nesprávne napísané 131.]

Čiastočne správna odpoveď

133 [Ponechá daň 13 zedov.] ALEBO 121 [vynechá poštovné]

- stotridsaťtri
- Sto tricať tri [Pravopisne nesprávne napísané 133.]
- Sto dvadsať jeden

Nesprávna odpoveď

Iné odpovede.

- 123 [Ponechá daň 13 zedov a vynechá poštovné.]

Chýbajúca odpoveď.

Komentár otázky 3

Táto otázka vyžaduje od žiakov pochopenie významu jednotlivých položiek finančného dokumentu v náročnejšej situácii, ktorú pravdepodobne reálne zažijú. Od žiakov sa vyžaduje výpočet celkovej správnej sumy na úhradu vo faktúre vzhľadom k chybné uvedenému množstvu. V tejto úlohe je udelený plný kredit za úplne správne odpovede, ktoré berú do úvahy zmenu v dani DPH a zároveň poštovné, čiastočný kredit je udelený za čiastočne správnu odpoveď, v ktorej je braný do úvahy len jeden z týchto faktorov. Čiastočne správna odpoveď zodpovedá úrovni 3 a úplne správna odpoveď úrovni 5 finančnej gramotnosti. Aby žiak dosiahol plný kredit musí poznať a správne použiť finančné a číselné údaje v pre neho neznámom kontexte a riešiť finančný problém pomocou použitia viacnásobných matematických operácií (napr. sčítanie, odčítanie, počítanie s percentami). Aby žiak získal čiastočný kredit musí vedieť použiť finančné a číselné údaje a základné matematické operácie (napr. odčítanie).